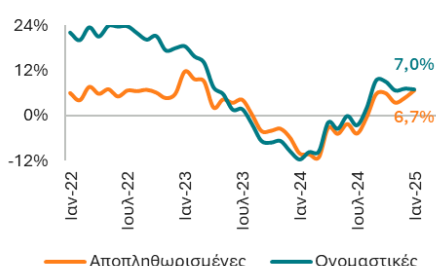


Νέα άνοδος από τους Έλληνες εξαγωγείς, πριν την εμπορική «τιτανομαχία»

Καθώς το διεθνές εμπόριο εισέρχεται σε μια εποχή έντονων προκλήσεων με επίκεντρο τη δασμολογική πολιτική των ΗΠΑ, η σχετικά μικρή έκθεση των ελληνικών εξαγωγών στην αγορά των ΗΠΑ μετατοπίζει το ενδιαφέρον των αναλυτών στις αναμενόμενες έμμεσες επιδράσεις στη διεθνή ζήτηση. Ωστόσο, μέσω μιας αναλυτικότερης προσέγγισης που επιχειρείται στο νέο τεύχος της σειράς μελετών «Τάσεις του επιχειρείν» της [Διεύθυνσης Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας](#), αναδεικνύονται δυνητικά σημαντικές άμεσες επιδράσεις σε επιμέρους προϊόντα που βρήκαν στήριγμα στην αγορά των ΗΠΑ την τελευταία εξαετία.

Ελληνικές εξαγωγές αγαθών^[1]

ετήσιος ρυθμός μεταβολής (κινητός μέσος όρος 3 μηνών)



[1] Εξαιρουμένων των προϊόντων ενέργειας
Πηγή: Eurostat | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Ξεκινώντας από τις πρόσφατες επιδόσεις των ελληνικών εξαγωγών αγαθών (εκτός πετρελαίου), διαπιστώνουμε άνοδο 6,7% σε αποπληθωρισμένους όρους το τρίμηνο Νοέμβριος 2024 - Ιανουάριος 2025, συνεχίζοντας την τάση ανάκαμψης που ξεκίνησε τον Ιούλιο (Ιούλιος-Οκτώβριος 2024: 5,3%) μετά το πτωτικό ξεκίνημα του έτους. Μάλιστα, καθώς η επίδοση των ελληνικών εξαγωγών ήταν ισχυρότερη έναντι του ευρωπαϊκού ανταγωνισμού, οδήγησε σε ενίσχυση του ελληνικού μεριδίου στις εξαγωγές της ΕΕ στο 0,56%, από 0,53% την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Εμβαθύνοντας στις επιδόσεις του τριμήνου:

✓ Σε επίπεδο κλάδων, η πλειοψηφία κινήθηκε ανοδικά (σε αποπληθωρισμένους όρους), με υψηλότερη δυναμική να εντοπίζεται στα τρόφιμα (+18% σε αποπληθωρισμένους όρους) που κάλυψαν τα 2/3 της

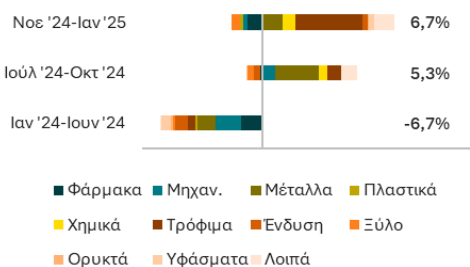
άνοδου (με το 1/4 να προκύπτει από το ελαιόλαδο, που ανέκαμψε από πτώση προηγούμενου έτους). Δυναμικά επίσης κινήθηκαν τα μέταλλα (+8%) και χημικά (+18%) συνεισφέροντας 1,3 και 0,8 ποσοστιαίες μονάδες ανόδου αντίστοιχα.

- ✓ Όσον αφορά τους προορισμούς εξαγωγών, καθώς οι επιδόσεις των βασικών ευρωπαϊκών αγορών Δυτικής Ευρώπης και Βαλκανίων (3/5 των ελληνικών εξαγωγών) παραμένουν υποτονικές το τελευταίο 1½ έτος, οι εξαγωγείς αναζήτησαν την αντιστάθμιση των απωλειών σε εναλλακτικές αγορές. Πέρα από τα σταθερά στηρίγματα από αγορές της Ανατολικής Ευρώπης και Μέσης Ανατολής (που κάλυψαν τα 3/4 της ανόδου), κρίσιμη ήταν και η συμβολή της Βόρειας Αμερικής – η οποία τίθεται πλέον υπό αμφισβήτηση λόγω της πρωτοφανούς επιθετικής πολιτικής δασμών από τις ΗΠΑ.

Εμβαθύνοντας στην αγορά των ΗΠΑ, διαπιστώνεται ότι έχει αναδειχθεί σε μια δυναμική αγορά για τα ελληνικά προϊόντα την τελευταία εξαετία (2019-2024), απορροφώντας το 5,3% των ελληνικών εξαγωγών το 2024 (από 4,5% το 2019) και συνεισφέροντας το 7% της ανόδου την αντίστοιχη περίοδο. Παρά την

Συνεισφορά αγορών στη μεταβολή των εξαγωγών^[1]

ετήσιος ρυθμός μεταβολής σε αποπληθωρισμένους όρους



Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία Εθνική Τράπεζα

άνω δυναμική, το συνολικό μερίδιο των ΗΠΑ στις ελληνικές εξαγωγές παραμένει σχετικά χαμηλό συγκριτικά με το ευρωπαϊκό (καθώς οι ΗΠΑ απορροφούν το 20% των ευρωπαϊκών εξαγωγών), με αποτέλεσμα το ενδιαφέρον των αναλυτών να στρέφεται κυρίως στις δυνητικά υψηλότερες έμμεσες επιδράσεις των δασμών, μέσω του οικονομικού πλήγματος που θα επιφέρουν σε βασικούς μας εταίρους. Ενδεικτικά οι σημαντικές για τις ελληνικές εξαγωγές Γερμανία και Ιταλία (απορροφούν άνω του 1/5 των ελληνικών εξαγωγών), κατευθύνουν άνω του 10% των εξαγωγών τους προς τις ΗΠΑ.

Προχωρώντας ωστόσο σε μία πιο αναλυτική διερεύνηση των εξαγωγικών επιδόσεων της τελευταίας εξαετίας (ώστε να αποφύγουμε τυχόν bias πανδημίας), η Εθνική Τράπεζα αναδεικνύει επιμέρους προϊόντα που είναι δυνητικά ευάλωτα ακόμα και στις άμεσες επιπτώσεις των δασμών. Ειδικότερα, εντοπίστηκαν 23 προϊόντα τα

Μερίδιο ΗΠΑ στις ελληνικές εξαγωγές
για την περίοδο 2019-2024



* Το ελαιόλαδο έχει άμεση εξάρτηση από την αγορά των ΗΠΑ της τάξης του 7%, Ωστόσο συνυπολογίζοντας τις ροές μέσω Ιταλίας και Ισπανίας (70% των ελληνικών εξαγωγών) η συνολική (άμεση και έμμεση) εξάρτηση από την αγορά των ΗΠΑ φθάνει το 21%.

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία Εθνική Τράπεζα

οποία διατηρούν στις ΗΠΑ: (i) σταθερή εξαγωγική παρουσία, (ii) σωρευτικές εξαγωγές άνω των €10 εκ, και (iii) υψηλή εξάρτηση (με τις ΗΠΑ να απορροφούν άνω του 10% στο σύνολο των εξαγωγών τους). Σε αυτά τα προϊόντα λοιπόν (που σε μεγάλο βαθμό εντάσσονται στους κλάδους τροφίμων, υλικών κατασκευών και ηλεκτρολογικού εξοπλισμού), οι ΗΠΑ ήταν σημαντική κινητήριος δύναμη την τελευταία εξαετία, καλύπτοντας σημαντικό κομμάτι της ανόδου στην περίοδο 2019-2024 (εύρους 10%-70%). Ειδικότερα:

- ✓ Στον κλάδο τροφίμων που έχει τις υψηλότερες εξαγωγές στις ΗΠΑ (€3,2 δις σωρευτικά την περίοδο 2019-2024, καλύπτοντας 7% των εξαγωγών τροφίμων) εντοπίζονται 9 ευάλωτα προϊόντα βάσει των άνω κριτηρίων. Τα κυριότερα είναι οι ελιές και το ελαιόλαδο, με σωρευτικές εξαγωγές από €1 δις το καθένα στην εξαετία προς τις ΗΠΑ (και έκθεση της τάξης του 20-30%). Σημειώνεται ότι στις άνω εξαγωγές ελαιόλαδου λαμβάνονται υπόψη εκτιμώμενες έμμεσες ροές προς τις ΗΠΑ (της τάξης των €0,7 δις) μέσω Ιταλίας-Ισπανίας (οι οποίες απορροφούν 70% των ελληνικών εξαγωγών, αξιοποιώντας το στη δική τους παραγωγή τυποποιημένου ελαιόλαδου). Λοιπά τρόφιμα με υψηλή έκθεση στις ΗΠΑ είναι το κρασί (17%) και φρούτα όπως ροδάκινα (επεξεργασμένα) ακτινίδια και σύκα (10%).
- ✓ Σε λοιπούς κλάδους ξεχωρίζουν προϊόντα όπως το τσιμέντο (οι ΗΠΑ απορροφούν το 1/2 των εξαγωγών, που έφθασαν τα €0,6 δις στην εξαετία), τα μάρμαρα (έκθεση 18%), ηλεκτρολογικός εξοπλισμός όπως αντιστάσεις και σύνδεσμοι κυκλωμάτων (με έκθεση 80% και 30% αντίστοιχα) καθώς και λοιπά καταναλωτικά προϊόντα (π.χ. κοσμήματα, γούνες) με έκθεση εύρους 10-25%.

Συνεπώς, στο βαθμό που τα άνω προϊόντα δέχονται υποκατάσταση, είναι αντιμέτωπα με μια διπλή πρόκληση. Είναι πιθανό να κληθούν να ανακατευθύνουν σημαντικό μέρος των εξαγωγών τους σε νέες αγορές και μάλιστα σε ιδιαίτερα πιεστικές συνθήκες (καθώς το ίδιο θα επιχειρούν οι ανταγωνιστές τους), δημιουργώντας πτωτικές πιέσεις στις τιμές και ανοδικά κόστη εφοδιαστικής αλυσίδας.

Η μελέτη μπορεί να ανευρεθεί στην ιστοσελίδα του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας, στην ενότητα Οικονομικές Μελέτες και Αναλύσεις (Κατηγορία Ελληνική Επιχειρηματικότητα):

<https://www.nbg.gr/el/omilos/meletes-oikonomikes-analuseis/reports/exports-2025q2>

Αθήνα, 16 Απριλίου 2025